

Avtale mellom Norges regjering på den ene side og Danmarks regjering og Færøyenes landsstyre på den annen side om frihandel mellom Norge og Færøyene, med landbruksprotokoll av 27. august 1992^{*)}

NORGES REGJERING på den ene side, OG

DANMARKS REGJERING OG FÆRØYENES LANDSSTYRE på den annen side,

Heretter kalt de kontraherende parter,

Som viser til Færøyenes status som en selvstyrt del av Danmark,

Som tar i betraktning at Færøyene tidligere deltok i Det europeiske frihandelsforbund gjennom Danmarks medlemskap i EFTA, men ikke inngår i Danmarks medlemskap i De europeiske fellesskap;

Som tar i betraktning fiskerienes vitale betydning for Færøyene, idet fiskeriene er Færøyenes viktigste næringsgrunnlag, og fisk og fiskeprodukter er deres viktigste eksportvarer;

Som tar i betraktning fiskerienes vitale betydning for Norge og norske kystsamfunn;

Som ønsker å befeste og utvide de bestående økonomiske forbindelser mellom Norge og Færøyene og under hensyntagen til rettferdige konkurransevilkår å sikre en harmonisk utvikling av deres samhandel innenfor rammen av europeisk samarbeid.

Som i denne hensikt er bestemt på å gradvis bygge ned det alt vesentlige av sine handelshindringer i samsvar med bestemmelsene i Generalavtalen om tolltariffer og handel, vedrørende opprettelsen av frihandelsområder;

Som erklærer at de er rede til å vurdere, i lys av alle relevante faktorer, og særlig utviklingen i europeisk samarbeid, muligheten for å utvikle og utdype sine forbindelser for å utvide dem til områder som ikke omfattes av denne avtale;

Har, for å nå disse mål, og i betraktning at ingen bestemmelse i denne avtale skal kunne tolkes slik at den fritar de kontraherende parter fra de forpliktelser som påligger dem i kraft av andre internasjonale avtaler, besluttet;

Å INNGÅ DENNE AVTALE:

Artikkel 1

Målsetting

De kontraherende parter skal opprette et frihandelsområde som omfatter Norge og Færøyene, i overensstemmelse med bestemmelsene i denne avtale.

Avtalen har som målsetting:

- (a) å fremme en harmonisk utvikling av de økonomiske forbindelser mellom Norge og Færøyene, gjennom en utvidelse av den gjensidige handel, og således bidra til fremgang i den økonomiske virksomhet, bedring av leve- og arbeidsvilkår samt til økt produktivitet og finansiell stabilitet;
- (b) å sikre rettferdige konkurransevilkår i handelen mellom Norge og Færøyene;
- (c) og således bidra til en harmonisk utvikling og utvidelse av verdenshandelen gjennom å fjerne hindringer i handelen;

Artikkel 2

Anvendelsesområde

Avtalen skal gjelde:

- (a) for produkter som hører inn under kapitlene 25 til 97 i Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, unntatt de varer som fremgår av vedlegg 1.
- (b) for fisk og andre marine produkter som omfattes av vedlegg 2. og som har sin opprinnelse i Norge eller på Færøyene.

Artikkel 3

Opprinnelsesregler og administrativt samarbeid

1. Vedlegg 3 fastsetter opprinnelsesregler.
2. Vedlegg 4 viser til regler og metoder for tolladministrativt samarbeid.

Artikkel 4

Forbud mot og avskaffelse av toll og avgifter med tilsvarende virkning

1. Ingen ny toll på import og eksport eller avgifter med tilsvarende virkning skal innføres i samhandelen mellom Norge og Færøyene.
2. Toll på import og eksport og avgifter med tilsvarende virkning skal avvikles ved avtalens ikrafttredelse.

3. Vedlegg 5 inneholder bestemmelser for avvikling av fiskale avgifter på Færøyene fra 1. januar 1993.

Artikkel 5

Forbud mot og avvikling av kvantitative restriksjoner og tiltak med tilsvarende virkning

1. Ingen nye kvantitative restriksjoner på import og eksport eller tiltak med tilsvarende virkning skal innføres i samhandelen mellom Norge og Færøyene.
2. Kvantitative restriksjoner på import og eksport og tiltak med tilsvarende virkning skal avskaffes ved avtalens ikrafttredelse med de unntak som er fastsatt i vedlegg 6.

Artikkel 6

Handel med oljeprodukter

De kontraherende parter forbeholder seg rett til å treffe særlige tiltak vedrørende handelen med oljeprodukter.

Artikkel 7

Handel med landbruksprodukter

1. De kontraherende parter erklærer seg rede til, i den utstrekning deres landbrukspolitik tillater det, å fremme en harmonisk utvikling av samhandelen med landbruksvarer.
2. For å nå dette mål, har de kontraherende parter inngått en ordning som omfatter tiltak for å lette handelen med landbruksvarer mellom Norge og Færøyene.
3. De kontraherende parter skal håndheve sine forskrifter om veterinære, sanitære og plantesanitære forhold på en måte som ikke medfører forskjellsbehandling, og skal ikke innføre nye tiltak som har en utilbørlig hemmende virkning på handelen.

Artikkel 8

Tollunioner, frihandelsområder og grensehandel

Denne avtale skal ikke hindre opprettholdelse eller opprettelse av tollunioner, frihandelsområder eller grensehandelsordninger i den utstrekning disse ikke virker negativt inn på handelssystemet, slik denne avtale bestemmer, særlig bestemmelsene om opprinnelsesregler.

Artikkel 9

Intern beskatning

1. De kontraherende parter skal avstå fra å innføre tiltak eller praksis av intern fiskal karakter som direkte eller indirekte fører til forskjellsbehandling av produkter med opprinnelse i Norge og tilsvarende produkter med opprinnelse på Færøyene.
2. Produkter med opprinnelse i Norge som eksporteres til Færøyene eller produkter med opprinnelse i Færøyene som eksporteres til Norge kan ikke få refundert interne avgifter som er større enn de avgifter disse produkter direkte eller indirekte er pålagt.

Artikkel 10

Betalinger

Betalinger i forbindelse med samhandelen såvel som overføringer av disse betalinger til Norge eller til Færøyene, avhengig av hvor kreditoren har sin bopel, skal ikke være underlagt restriksjoner.

Artikkel 11

Generelle unntak

Denne avtale skal ikke være til hinder for forbud eller restriksjoner på import, eksport eller varer i transitt som er begrunnet ut fra hensynet til offentlig moral, orden eller sikkerhet, vern om menneskers og dyrs liv og helse, planteliv og miljøvern; vern av nasjonale skatter av kunstnerisk, historisk eller arkeologisk verdi; vern av immateriell eiendomsrett; reguleringer vedrørende gull eller sølv; eller bevaring av ikke-fornybare naturressurser, dersom slike tiltak blir iverksatt i forbindelse med restriksjoner på innenlandsk produksjon eller forbruk. Slike forbud eller restriksjoner må imidlertid ikke kunne brukes som et middel for vilkårlig forskjellsbehandling eller som kamuflert restriksjon i handelen mellom de kontraherende parter.

Artikkel 12

Unntak av sikkerhetsmessige grunner

Ingen bestemmelse i denne avtale skal hindre en kontraherende part å treffe tiltak den anser som nødvendig:

- (a) for å hindre spredning av opplysninger som er i strid med dens vesentlige sikkerhetsinteresser;
- (b) for å beskytte dens vesentlige sikkerhets-interesser eller for å gjennomføre internasjonale forpliktelser eller nasjonal politikk
 - (i) som gjelder handel med våpen, ammunisjon og krigsutstyr, forutsatt at disse tiltak ikke virker inn på konkurransevilkårene for produkter som ikke er beregnet på militære formål spesielt, samt handel med andre varer, materiell og tjenester som utføres direkte eller indirekte for å forsyne et militært anlegg; eller
 - (ii) som angår ikke-spredning av biologiske og kjemiske våpen, kjernevåpen eller andre innretninger for kjernefysisk sprenging; eller
 - (iii) som treffes i krigstid eller i andre tilfelle med alvorlig internasjonal spenning.

Artikkel 13

Oppfyllelse av forpliktelser

1. De kontraherende parter skal avstå fra ethvert tiltak som kan sette gjennomføringen av avtalens målsetting i fare.
2. De skal treffe alle generelle eller spesielle tiltak for å sikre at de forpliktelser som følger av denne avtale blir oppfylt.

Dersom en kontraherende part anser at den annen kontraherende part ikke har oppfylt sine forpliktelser i henhold til denne avtalen, kan vedkommende avtalepart treffe egnede tiltak på de vilkår og etter den fremgangsmåte som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 14

Konkurranseregler

1. I den utstrekning det kan påvirke varehandelen mellom Norge og Færøyene er følgende uforenlig med at avtalen skal virke etter sitt formål:
 - (a) alle avtaler mellom foretak, alle beslutninger truffet av sammenslutninger av foretak og alle former for samordnet opptreden mellom foretak som har til formål eller virker til å hindre, innskrenke eller fordreie konkurransen, hva angår produksjon av og samhandel med varer;
 - (b) et eller flere foretaks utilbørlige utnyttelse av sin dominerende stilling over hele eller vesentlige deler av Norges eller Færøyenes territorium.
2. Dersom en kontraherende part anser at en gitt praksis er uforenlig med innholdet i punkt 1, kan den treffe egnede tiltak etter å ha holdt konsultasjoner med den annen part eller tretti dager etter henvisning til slike konsultasjoner.

Artikkel 15

Offentlig monopol

De kontraherende parter skal sørge for en tilpasning av offentlig monopol som driver forretningsmessig virksomhet i Norge og på Færøyene, slik at det ikke forekommer forskjellsbehandling av borgere tilhørende Norge og Færøyene med hensyn til innkjøps- og markedsføringsvilkår for varer.

Artikkel 16

Offentlig støtte

1. Enhver støtte gitt av en kontraherende part eller med enhver form for offentlige midler, som fordreier eller truer med å fordreie konkurransen ved at enkelte foretak eller produksjon av enkelte varer gis fordeler, vil i den utstrekning det kan virke inn på handelen mellom Norge og Færøyene, være uforenlig med en tilbørlig anvendelse av avtalen.
2. Enhver praksis som er i strid med punkt 1, må vurderes ut fra de kriterier som er fastsatt i vedlegg 7.
3. De kontraherende parter skal sikre åpenhet omkring offentlige støttetiltak gjennom utveksling av informasjon slik det er foreskrevet i punkt 4 i vedlegg 7.
4. Dersom en kontraherende part mener at en bestemt praksis er uforenlig med punkt 1, kan den iverksette egnede tiltak mot denne praksis, der tiltakene må stå i forhold til skaden forårsaket av denne praksis, på de vilkår og etter den fremgangsmåten som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 17

Beskyttelse av immateriell eiendomsrett

1. De kontraherende parter skal samarbeide med sikte på gradvis å bedre beskyttelsen av immateriell eiendomsrett uten forskjellsbehandling, herunder tiltak for å gi og håndheve slike rettigheter. Regler mellom partene om beskyttelse av immateriell eiendomsrett skal utarbeides.

Disse reglene skal sikre et beskyttelsesnivå på høyde med det som er vanlig i medlemsstatene i De europeiske fellesskap og i medlemsstatene i Det europeiske frihandelsforbund.

2. I forbindelse med punkt 1 i denne artikkelen, omfatter immateriell eiendomsrett spesielt vern av opphavsrett, herunder dataprogrammer, databaser og beslektede rettigheter; varemerker, geografiske angivelser; industrielle mønstre; patenter; utlegg til integrerte kretser; så vel som informasjon om know-how som ikke er offentliggjort.

Artikkel 18 *Offentlige innkjøp*

1. De kontraherende parter ser det som en ønskelig og viktig målsetting i denne avtale å gjennomføre en effektiv liberalisering av sine respektive markeder for offentlige innkjøp.
2. Fra denne avtales ikrafttredelse skal de kontraherende parter gi hverandres selskaper adgang til prosedyrene for tildeling av kontrakter på sine respektive markeder for offentlige innkjøp i samsvar med avtalen om statlige innkjøp av 12. april 1979, med endringer fastsatt i endringsprotokoll av 2. februar 1987, som ble forhandlet innenfor rammen av Generalavtalen om tolltariffer og handel.
3. De kontraherende parter skal gradvis utvikle og tilpasse reglene, vilkårene og gjeldende praksis for å delta i offentlige innkjøpskontrakter, inngått av offentlige myndigheter og offentlige foretak, samt av private foretak som har fått innvilget spesielle rettigheter eller enerettigheter, for å sikre fri adgang og åpenhet, samt for å sikre at det ikke forekommer forskjellsbehandling av potensielle leverandører fra de kontraherende parter.
4. De kontraherende parter skal videre anbefale eller eventuelt gi sitt samtykke til de praktiske detaljer for denne utviklingen, herunder bl.a. virkeområde, timeplan og regler som kommer til anvendelse.

Artikkel 19 *Dumping*

Dersom en kontraherende part fastslår at det i samhandelen med den annen part finner sted dumping i henhold til definisjonen gitt i artikkel VI i Generalavtalen om tolltariffer og handel, kan den berørte avtalepart iverksette egnede tiltak mot denne praksis i samsvar med avtalen om håndhevelse av artikkel VI i Generalavtalen om tolltariffer og handel og med den fremgangsmåte som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 20 *Krisetiltak mot import av bestemte produkter*

Dersom det oppstår en importøkning av et produkt i et omfang og under forhold som forårsaker eller truer med å forårsake:

- (a) alvorlig skade for innenlandske produsenter av tilsvarende produkter eller direkte konkurrerende produkter i Norge eller på Færøylene, eller
- (b) alvorlige forstyrrelser i enhver sektor av økonomien eller vanskeligheter som kan føre til en alvorlig forverring av den økonomiske situasjonen i en region,

kan vedkommende kontraherende part treffe egnede tiltak på de vilkår og etter de fremgangsmåter som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 21 *Videreeksport og alvorlig knapphet*

Dersom etterlevelsen av bestemmelsene i artiklene 4 og 5 fører til:

- (a) videreeksport til et tredjeland som den eksporterende kontraherende part, med hensyn til vedkommende produkt, opprettholder kvantitative eksportrestriksjoner, eksporttoll eller tiltak eller avgifter med tilsvarende virkning overfor; eller
- (b) en alvorlig knapphet på et produkt som er av vesentlig betydning for den eksporterende part, eller risiko for at det oppstår slik knapphet;

og dersom de ovennevnte situasjoner medfører eller trolig vil medføre større vanskeligheter for den eksporterende kontraherende part, kan vedkommende kontraherende part iverksette egnede tiltak på de vilkår og etter de fremgangsmåter som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 22 *Vanskeligheter med betalingsbalansen*

Dersom alvorlige vanskeligheter oppstår eller truer med å oppstå i betalingsbalansen i Norge eller på Færøylene, kan den berørte kontraherende part treffe egnede tiltak på de vilkår og etter de

fremgangsmåter som er fastsatt i artikkel 23.

Artikkel 23

Fremgangsmåte ved iverksettelse av beskyttelsestiltak

1. Før fremgangsmåten for iverksettelse av beskyttelsestiltak fastsatt i denne artikkel innledes, skal partene bestrebe seg på å løse eventuelle uoverensstemmelser gjennom direkte konsultasjoner.
2. Med forbehold for punkt 6 i denne artikkel skal den avtalepart som vurderer å innføre beskyttelsestiltak, straks underrette den annen kontraherende part om dette og gi alle relevante opplysninger. Konsultasjoner mellom de kontraherende parter skal finne sted uten opphold med henblikk på å finne en felles akseptabel løsning.
3. For anvendelse av punkt 2 gjelder følgende bestemmelser:
 - (a) Når det gjelder artikkel 16 (offentlig støtte) og artikkel 18 (offentlige innkjøp) skal den berørte kontraherende part gi den annen part all nødvendig bistand slik at den kan undersøke saken og eventuelt bringe til opphør de påklagede forhold. Dersom vedkommende kontraherende part ikke har brakt til opphør det påklagede forhold innen den frist de kontraherende parter er blitt enige om eller dersom slik enighet ikke er nådd innen tre måneder etter at saken er tatt opp, kan vedkommende kontraherende part innføre egnede tiltak for å håndtere vanskelighetene som er oppstått som følge av nevnte praksis.
 - (b) Når det gjelder artikkel 19 (Dumping), 20 (Krisetiltak mot import av bestemte produkter) og 21 (Videreeksport og alvorlig knapphet) skal de kontraherende parter undersøke situasjonen, og kan fatte beslutninger som er nødvendige for å bringe til opphør de vanskeligheter som den berørte kontraherende part har meldt fra om. Dersom en slik beslutning ikke er tatt innen tretti dager etter at saken er tatt opp, kan den berørte kontraherende part innføre nødvendige tiltak for å rette opp situasjonen.
 - (c) Når det gjelder artikkel 13 (Oppfyllelse av forpliktelser), kan den berørte kontraherende part iverksette egnede tiltak etter at konsultasjoner er avsluttet, eller dersom det er gått tre måneder fra den dato underretning ble gitt.
4. De beskyttelsestiltak som iverksettes skal umiddelbart underrettes den annen kontraherende part. De skal med hensyn til omfang og varighet være begrenset til det som er strengt nødvendig for å rette opp situasjonen som førte til at de ble iverksatt, og skal ikke være mer omfattende enn skaden forårsaket av den aktuelle praksis eller vanskelighet. Det skal gis prioritet til tiltak som virker minst forstyrrende inn på anvendelsen av avtalen.
5. Beskyttelsestiltakene som iverksettes skal være gjenstand for regelmessige konsultasjoner mellom de kontraherende parter med sikte på å tillemppe, erstatte eller avskaffe dem snarest mulig.
6. Når spesielle omstendigheter nødvendiggjør et øyeblikkelig inngrep som utelukker forutgående undersøkelse, kan vedkommende kontraherende part i de tilfellene som er omtalt i artiklene 19 (Dumping), 20 (Krisetiltak mot import av bestemte produkter) og 21 (Videreeksport og alvorlig knapphet), umiddelbart iverksette forebyggende tiltak som er strengt nødvendige for å rette opp situasjonen. Det skal gis omgående underretning om tiltakene, og konsultasjoner mellom partene skal finne sted snarest mulig.

Artikkel 24

Konsultasjonsmekanismer

1. For at denne avtale skal gjennomføres etter sitt formål skal de kontraherende parter utveksle informasjon når dette måtte være nødvendig, og avholde konsultasjoner på anmodning fra en av de kontraherende parter.
2. De kontraherende parter er enige om at gjennomføringen av denne avtale skal overvåkes og forvaltes av en Blandet komité bestående av representanter fra de kontraherende parter. For dette formål gjelder følgende:
 - (a) Utveksling av informasjon og konsultasjonene omtalt i punkt 1, og særlig konsultasjonene og beslutningene omtalt i artikkel 23, skal, når det måtte være nødvendig, finne sted i Den blandede komité.
 - (b) Den blandede komité kan ta beslutninger i de saker denne avtale gir hjemmel for. I andre saker kan Den blandede komité fremsette anbefalinger.
 - (c) For at denne avtale skal gjennomføres etter sitt formål, skal Den blandede komité komme sammen etter behov. Hver part i denne avtale kan anmode om at et møte holdes.
 - (d) Den blandede komité skal handle i gjensidig forståelse.
 - (e) Den blandede komité skal selv bestemme sine prosedyreregler.

- (f) Den blandede komité kan beslutte å opprette undergrupper og arbeidsgrupper som den anser som nødvendig for å bistå komiteen i gjennomføringen av dens oppgaver.
- (g) Den blandede komité kan beslutte å endre vedleggene.

Artikkel 25

Utviklingsklausul

1. Når en kontraherende part anser at det vil være av interesse for de kontraherende parter å utvikle forbindelsene som er opprettet ved avtalen, til å omfatte områder som ikke dekkes av denne, skal den rette en begrunnet anmodning om dette til den annen kontraherende part.
2. Avtaler som er resultat av forhandlinger nevnt i punkt 1, skal ratifiseres eller godkjennes av de kontraherende parter i henhold til deres egne fremgangsmåter.

Artikkel 26

Vedlegg

Vedleggene til denne avtale utgjør en integrert del av denne.

Artikkel 27

Territorial anvendelse

Avtalen skal på den ene side gjelde for Kongeriket Norge og på den annen side for Færøyene.

Artikkel 28

Oppsigelse

Avtalen kan sies opp av hver av de kontraherende parter ved å meddele dette til den annen part. Avtalens gyldighet utløper tolv måneder etter den dato denne meddelse ble mottatt av den annen kontraherende part.

Artikkel 29

Ikrafttredelse

Denne avtale godkjennes av de kontraherende parter i samsvar med deres egne prosedyrer. Den skal tre i kraft den første dag i den måned som følger den dag de kontraherende parter har underrettet hverandre, gjennom diplomatiske kanaler, om at kravene for ikrafttredelse av avtalen er oppfylt.

Inntil avtalen trer i kraft, skal den anvendes midlertidig fra 1. september 1992.

Utfærdiget i København den 28. august nittenhundreogtrentito i tre eksemplarer, ett på norsk, ett på dansk og ett på færøysk, som alle har samme gyldighet.